

Szimethné Galaczi Judit :

SZÜLŐI ÉRTEKEZLETEN

**- óvodapszichológusi tapasztalatok
szülőkkel való csoportos munkáról -**

Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis

2015.03.17.

PROGRAM :

szülői értekezletről

jelenlegi gyakorlat
külföldön
szülői értekezlet funkciója
szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

szülői értekezlet támogatásának protokollja
egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

kudarc általános okai
értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

jelenlévők tapasztalatai
kérdések

szülői értekezletről

• jelenlegi gyakorlat

- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

személyes élmény :

- első tapasztalatom : fegyelmezésről újságcikket remegő hangon felolvasó óvónő a megszeppent szülők karéjában, hogy teljesítve legyen az előírt értekezlet
- későbbi tapasztalatok : sokszínűség, amelyben azonos árnyalat a szorongás (pedagógus és szülők részéről egyaránt)

szülői vélekedések :

netes fórumokból tallózva általam reprezentatívnak megélt véleménycsokor külön fájlban :



szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat

• külföldön

- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

Van-e más országokban szülői értekezlet ?

- jelenleg Németországban élő és óvodában dolgozó volt óvodapszichológus kolléganő helyszíni tudósítása külön fájlban :



Németországi szülői est

- neten fellelhető Svédországban élő anyuka beszámolója, amit egy iskolapszichológus kolléganő személyes tapasztalatával hitelesített, külön fájlban :



Svédországi szülői értekezlet

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön

• szülői értekezlet funkciója

- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

szakirodalom :

többféle megfogalmazása a pedagógus(ok) és a szülők találkozásának, kommunikációs lehetőségének tényére vagy konkrét céljára koncentrálnak

konkrét céljában gyakran megfogalmazottak :

- tájékoztatás (az intézményről, a gyerekcsoportról, operatív kérdésekről stb.)
- megbeszélés / vita (aktuális eseményekről, teendőkről, konfliktusról stb.)
- döntéshozatal (szülők közös elhatározását érintő kérdésekről)
- szülők felé információ közvetítése (neveléssel, fejlődéssel, tanítással kapcsolatos szakmai tudnivalókról)

saját álláspont :

az intézmény (elsősorban a pedagógus) és a család (elsősorban a szülők) együttműködésének megvalósítása és az együttműködés fejlesztése a gyermekek jólléte és harmonikus fejlődése érdekében

Együttműködés nem egyenlő a kommunikációval, annál tágabb fogalom!

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója

• szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

cél szerinti tipizálás :

- 1) **tájékoztató** az a szülői értekezlet, ahol a cél információközvetítés az intézmény részéről, helyzetről (pl. beszámoló az épület állapotáról, videofelvétel a napi óvodai tevékenységről, szűrés eredményéről), szabályokról (pl. házirend változásának ismertetése), tervezett intézkedésekről, eseményekről (pl. étkeztetés változása, program) stb., vagy a szülői közösség részéről (pl. panasztétel pedagógus bánásmódjával szemben)
- 2) **eszmecserélő** az a szülői értekezlet, ahol a cél információcsere az intézmény, valamely munkatársa(i) és a szülők, vagy a szülők csoportján belül egymás között, kölcsönös tájékoztatás álláspontokról, vélekedésekről, ötletekről, elképzelésekről, szándékokról (pl. program előkészítéséről, gyermekek számítógép használatáról), egyeztetés valamely témában (pl. nevelési módszerekről, óvodai eseményekről, megvalósított program tapasztalatairól, problémával kapcsolatos egyéni álláspontokról), közös álláspont kialakítása valamivel kapcsolatban (pl. program lehetőség igénybeviteléről)

(folytatódik a következő oldalon)

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója

• szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

cél szerinti tipizálás (folytatás) :

- 3) problémakezelő** az a szülői értekezlet, ahol a cél konszenzusos vagy legalább többségi közös megoldás keresése, jó esetben találása, az intézmény munkáját, vagy az intézmény és a családok együttműködését érintő akadályozó vagy zavart okozó helyzetekben (pl. csoportpénz felhasználásának átláthatóvá tétele)
- 4) konfliktuskezelő** az a szülői értekezlet, ahol a cél érdekek kölcsönös megismerése, egymás szempontjainak tárgyilagos megértése és az érdekek érvényesítésének összehangolására megoldás keresése az intézmény és / vagy a szülői közösség egyes tagjai / csoportjai között (pl. a csoportban magatartásával zavart okozó gyermek szülei és a többi szülő közötti feszültség és érdekütközés feloldása)
- 5) döntéshozó** az a szülői értekezlet, ahol a cél közös elképzelés kimunkálása és határozat hozatala a megvalósításáról (pl. döntés a gyermekek táboroztatásáról és az ehhez szükséges anyagi fedezet biztosításáról)

(folytatódik a következő oldalon)

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója

• szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

cél szerinti tipizálás (folytatás) :

- 9) **képző** az a szülői értekezlet, ahol a cél az érdekeltek, a jelenlévők számára fontos ismeretek és készségek gazdagítása, fejlesztése, ami érinthet általános témát (pl. tv nézés és számítógéphasználat hatásai az óvodáskorú gyerekekre) vagy konkrét feladatot (a kézügyesség fejlesztésének ajánlott, családi körben alkalmazható lehetőségei a csoportba járó gyerekek esetében)
- 10) **kapcsolatépítő** az a szülői értekezlet, ahol a cél a pedagógusok, más munkatársak (vezető, asszisztens, opsz stb.) és a szülők, illetve a szülőcsoporton belüli bizalom, kapcsolat, együttműködő attitűd fejlesztése, közösségépítés (pl. szülők körében egymás megismerését segítő játékok, beszélgetés a opsz munkájáról)

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- **szülői értekezlet támogatásának protokollja**
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

óvodapszichológus feladata a szülői értekezlettel kapcsolatban :

támogatás

... és nem átvállalás !

Mint nagyon sok pedagógusi tevékenységgel kapcsolatban, itt sem az a dolga a pszichológusnak, hogy „jól megcsinálja a pedagógus helyett amit az nem tud / akar”, hanem hogy támogassa abban, hogy „jobban” (= eredményesebben, hatékonyabban) meg tudja csinálni a pedagógus azt, amit szükséges / szándékozik

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- **szülői értekezlet támogatásának protokollja**

- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

szakmai útmutatás

a tevékenységhez, mely tartalmazza a következőket :

- 1) **tevékenység**
- 2) **cél**
- 3) **alkalmazás**
- 4) **feladat**
- 5) **kliens**
- 6) **módszer**
- 7) **feltételek**
- 8) **folyamat**
- 9) **veszélyek**

A tevékenység protokolljának nyomtatásbarát verziója külön fájlban :



• szülői értekezlet támogatásának protokollja

1) tevékenység (definíció)

2) cél

- 3) alkalmazás
- 4) feladat
- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

1. tevékenység

a tevékenység lényege, definíciója :

aktív részvétel szülők egy csoportja és a pedagógus vagy az óvoda képviselőjének, meghívottjának kommunikációja céljából szervezett találkozó előkészítésében, megvalósításában, feldolgozásában

2. cél

a tevékenység megvalósításával elérni szándékozott tevékenység, esemény, helyzet vagy állapot :

- a szülői értekezlet létrehozását motiváló konstruktív cél kialakulása és érvényesülése
- hatékony kommunikáció megvalósulása a szülői értekezlet résztvevői között
- kommunikáció és együttműködés feltételeinek (bizalom, kapcsolat, közösség) fejlődése a szülői értekezlet résztvevői körében

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél

3) alkalmazás

- 4) feladat
- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

3. alkalmazás

probléma, amikor a tevékenység megvalósítása szükséges :

- a szülői értekezlet létrehozásának motivációja problematikus (formális, destruktív, külső nyomás stb.)
- a szülői értekezleten a kommunikáció elakadása, eredménytelensége vagy konfliktus kialakulása várható, mert
 - a kommunikációs készség problémás valamelyik félnél
 - a kapcsolat konfliktuózus a felek között
 - egyirányú kommunikációs szándék áll fenn valamelyik fél részéről (pl. panasz, hibáztatás, kioktatás, rábeszélés)
 - érzelemvezéreltség várható az állapota miatt vagy a témával kapcsolatban a felek valamelyikénél
 - jelentős (nagyfokú vagy rigid) nézetkülönbség vagy érdekellentét áll fenn a felek között
- az óvodapszichológus rendelkezik a lényegi információval
- a cél megvalósításához pszichológusi kompetenciába tartozó módszer alkalmazása szükséges
- az óvodapszichológussal való kapcsolat fejlesztése a cél

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás

4) feladat

- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

4. feladat

konkrét tennivaló megnevezése :

- pedagógussal, intézményi vezetővel való konzultáció kezdeményezése vagy abban való részvétel szülői értekezlet szükségességének és céljának kidolgozása érdekében
- közreműködés szülői értekezlet tartalmának, felépítésének kialakításában
- jelenlét és rendelkezésre állás szülői értekezleten, ezzel biztonság nyújtása a jelenlévők valamelyikének vagy mindegyikének érzelmileg kritikus szituáció elviseléséhez
- résztvevők aktivitásának motiválásában, passzivitás és ellenállás oldásában való közreműködés szülői értekezleten

(folytatódik a következő oldalon)

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás

4) feladat

- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

4. feladat (folytatás) :

- kommunikációban való aktív részvétel szülői értekezleten a következő célokból :
 - az interaktivitás facilitálása
 - a kommunikáció megfelelő hangvételének elősegítése
 - a megnyilvánulások tárgyilagosságának, érzelemtelítettségének / indulati szintjének adott helyzethez való igazításában való közreműködés
 - a megnyilvánulások személyességének adott helyzethez igazításában való közreműködés
 - közlések megértésének segítése
 - a kommunikációban résztvevők egymáshoz való konstruktív viszonyulásának alakulásában közreműködés

(folytatódik a következő oldalon)

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás

4) feladat

- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

4. feladat (folytatás) :

- aktív részvétel a szülői értekezleten folyó kommunikációban szakértőként, azaz pszichológiai szakmai szempontok, álláspontok képviselésével
- beszélgetés (eszmeccsere, vita, döntési folyamat) hatékonyságának alakításában való közreműködés szülői értekezleten
- nézetkülönbségek megértésének, tiszteletbentartásának és egyeztetésének kialakulásában való közreműködés
- érdekellentétek feloldásában, konfliktusok rendezésében, destruktív kommunikációs folyamatok, játszmák feloldásában való közreműködés szülői értekezleten
- résztvevők közötti agresszió megnyilvánulásának kanalizálásában, feldolgozásában való közreműködés szülői értekezleten

(folytatódik a következő oldalon)

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás

4) feladat

- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

4. feladat (folytatás) :

- akut érzelmi megrázkódtatás veszélyével járó vagy válságos helyzet kockázatainak csökkentésében való közreműködés szülői értekezleten
- tájékoztató tartása az érintettek számára az óvodapszichológusról, munkájáról, annak általános feltételeiről, menetéről, kapcsolatfelvételi lehetőségekről
- tájékoztató tartása az érintettek számára az opsz egyes konkrét tevékenységeinek eredményeiről (pl. szűrés tapasztalatai)
- pszichológiai szakmai, ismeretterjesztő előadás tartása gyermekek sajátosságaival, fejlődésével, nevelésével, fejlesztésével összefüggő témákról, problémákról, kérdésekről szülői értekezleten

(folytatódik a következő oldalon)

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás

4) feladat

- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

4. feladat (folytatás) :

- foglalkozás vezetése szülői értekezleten a nevelői ismeretek, készségek, kommunikáció és együttműködés fejlesztése céljából
- csapatépítő tréninggyakorlatok tervezése, megvalósításuk irányítása szülői értekezleten
- résztvevők viselkedésének, kapcsolatának, kommunikációs folyamatoknak, csoportdinamikának a megfigyelése szülői értekezleten
- szülői értekezlet tanulságainak feldolgozásában, értékelésében való közreműködés

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás
- 4) feladat

5) kliens

- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

5. kliens

egyén vagy csoport megnevezése, akinek az érdekében a tevékenység zajlik :

- gyermek
- gyermekcsoport
- szülő
- szülőcsoport (egy gyermekcsoport szülői, azonos korcsoportú csoportok szülői stb.)
- pedagógus
- pedagógus páros
- óvoda

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás
- 4) feladat
- 5) kliens

6) módszer

- 7) feltételek
- 8) folyamat
- 9) veszélyek

6. módszer

eljárás, amivel a tevékenység zajlik :

- konzultáció
- csoportos konzultáció
- moderálás
- mediáció
- konfliktuskezelés
- krízisintervenció
- tájékoztatás
- előadás
- pszichoedukáció
- tréning
- modellnyújtás / mintaadás
- érzelmi támasz nyújtása
- tanácsadás
- megfigyelés

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás
- 4) feladat
- 5) kliens
- 6) módszer

7) feltételek

- 8) folyamat
- 9) veszélyek

7. feltételek

tárgyi, szervezeti, személyi szükségletei a tevékenységnek :

- tárgyi feltételek :
 - konzultációra alkalmas kihallás- és zavarásmentes helyiség szülői értekezletet előkészítő és feldolgozó feladatok végzéséhez
 - résztvevők egymás személyes terének zavarása nélküli elhelyezkedésére alkalmas méretű helyiség, felnőttek számára alkalmas ülőbútorok megfelelő számban szülői értekezlet megtartásához
- személyi feltételek :
 - a pedagógus motivált és együttműködő opsz részvételét illetően
 - a kompetenciahatáraik tisztázottak
 - a szülőknek van előzetes tudomása opsz szülői értekezleten való jelenlétéről

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás
- 4) feladat
- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek

8) folyamat

- 9) veszélyek

8. folyamat

kezdeményező, szervező, időzítés, lépések, ütemezés, szerep stb. :

- kezdeményezheti az intézmény (előírás a programban, felkérés), az óvodavezető, a pedagógus, a szülő(k), a fejlesztő szakemberek, az opsz
- szervezése (időpont meghatározása, egyeztetések, tájékoztatás) a pedagógus feladata
- időtartama céltól (konfliktuskezelés, döntés, tréning stb.), célcsoporttól (létszám, kommunikációs jellemzők, ösztönözöttség stb.) függ, célszerű legalább 50-60 perc és legfeljebb 90 perc

(folytatódik a következő oldalon)

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás
- 4) feladat
- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek

8) folyamat

- 9) veszélyek

8. folyamat (folytatás) :

- előkészítés során opsz egyeztet a pedagógussal az értekezlet céljáról, tartalmáról, szükség esetén a várható nehézségekről, a támogatás célszerű módjáról, a téma és a pedagógus szükségletei szerint opsz értekezleten betöltendő szerepéről, feladatairól, és a megvalósítást követő további szükséges tennivalókról
- utómunkálatként opsz ventillációs lehetőséget biztosít a pedagógus számára, konzultációs lehetőséget az értekezlet eseményeinek megértéséhez, eredményességének értékeléséhez

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás
- 4) feladat
- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat

9) veszélyek

9. veszélyek :

gyakori hibák :

- nincs világos célja a szülői értekezletnek, érdemi kommunikáció helyett kényszerű időöltés
- túl nagy a létszám a szülői értekezleten, nem lehet az eseményeket átlátni és követni
- nem sikerül tartani a kereteket (elhúzódik, a témák lezáratlanok maradnak, háttérkommunikáció zajlik, a résztvevők telefonálnak, elszivárognak stb.)
- egy(-két) résztvevő dominálja a helyzetet (inadekvát viselkedéssel, intenzív megnyilvánulással, fokozott aktivitással stb.), annyira, hogy szokványos megoldásokkal nem lehet befolyásolni
- az óvoda részéről jelenlévők (pedagógus, vezető, meghívott stb.) merőben eltérő álláspontot képviselnek, lojalitás probléma bontakozik ki

(folytatódik a következő oldalon)

• szülői értekezlet támogatásának protokollja

- 1) tevékenység (definíció)
- 2) cél
- 3) alkalmazás
- 4) feladat
- 5) kliens
- 6) módszer
- 7) feltételek
- 8) folyamat

9) veszélyek

9. veszélyek (folytatás) :

- opsz szerepe a szülői értekezleten eltér az előre megtervezett adekvát pozíciótól : szaktekintély, döntőbíró, pártfogó, bűnbak, mágus, illetéktelen stb. szerepbe kerül, ezért módosul befolyása az együttműködés fejlődésére
- rivalizáció mutatkozik opsz-sal szemben a pedagógus vagy más szakember részéről, ami a légkört feszültté teszi, a jelenlévők számára lojalitáskonfliktust, elbizonytalanodást okoz
- opsz kommunikációja nem illeszkedik a jelenlévők sajátosságaihoz (túl sok előzetes ismeretet feltételez, nem közismert szakkifejezéseket használ, bonyolultan fogalmaz stb.), mondanivalóját nem értik pontosan

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

• kudarc általános okai

- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

kudarc ismérvei :

- alacsony részvételi arány : a nagyon kevés szülő megjelenésén kívül ide értendő a késve érkezők és a befejezés előtt távozók száma is
- alacsony aktivitás : az értekezlethez tartozó aktivitásra értendő, pl. kérdezés, hozzászólás, odafigyelés
- fokozott inadekvát aktivitás : olyan ténykedések, amelyek nem tartoznak az értekezlet menetéhez, pl. firkálás, sms küldözgetés, sutyorgás, mozgolódás, egyéb dolgokról való beszélés
- sok „utözöngé” : az értekezlet után közvetlenül vagy rövid időn belül intenzív ventillálás szülők vagy a pedagógus részéről egymásnak vagy külső személy(ek)nek
- a szándékolt cél elérésének hiánya

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

• kudarc általános okai

- értekezlet szükséges és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

kudarchoz vezető tipikus okok :

- **időrablás** : minden olyan ok, amely az értekezlet idejét egy valós célhoz nem tartozóan meghosszabbítja (pl. késlekedés a kezdéskor, felesleges magyarázatok, sorban való várankoztatás, együttléte nem igénylő témák, céltalanság stb.)
- **érzelmi nyomás** : az értekezlet valamely résztvevője szándékosan vagy tudattalanul erős érzelmi reakció kiváltásával nyomatékostítja üzenetét (pl. az óvónő szégyent vagy büntudatot kelt a szülőkben, szülők szemrehányóak, kritizálják a pedagógust, óvodavezető sajnálatja az óvodát, hogy adakozásra bírja a szülőket stb.)
- **strukturálatlanság** : a parttalanság, amikor a témák tárgyalása függőben hagyva marad abba, nincsenek lezárások, döntések, megállapodások, hiányzik a megszólalások rendje, az események kiszámíthatatlanok, kevés az irányítás (pl. a résztvevők egymás szavába vágva beszélnek, egy szavazáskor nincsenek ellenpróbák, elhatározások, döntések nem fogalmazódnak meg világos kijelentésekben stb.)

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- **értekezlet szükséges és hasznos kellékei**

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

értekezlet kellékek :

az értekezlet során megvalósuló azon tevékenységek és körülmények, amik **segítik a szülői értekezlet eredményességét**

- ide nem értve az előkészítés megfelelő lépéseit (alkalmas időpont, időben és módjában megfelelő közzététel, az értekezlet tervezése és az értekezlet vezetőjének felkészülése stb.)
- ide nem értve a szervezeti feltételeket (az óvoda viszonyulása a szülőkhöz, az intézmény légköre és szabályai stb.)
- ide nem értve a szülők személyes sajátosságait (pl. kognitív, kulturális, kommunikációs jellemzők, fáradtság, türelmetlenség stb.)

Az értekezlet kellékek összefoglalásának nyomtatásbarát verziója külön fájlban :



szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- **értekezlet szükséges és hasznos kellékei**

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

1.) Amit meg lehet nyerni

az értekezlet céljának eléréséhez nem feltétlenül szükséges, a résztvevők számára azonban hasznos/kellemes időtöltés a pontos kezdési időponttól addig, amíg a késők is megérkeznek, elhelyezkednek (egyben motiválás pontos érkezésre), az együttlét légkörének megalapozása :

- **élménymegosztás** : érdekes élményem a csoporttal kapcsolatban a közelmúltból (pl. mai esemény)
- **tanulság megosztása** : pedagógiai tanulsággal rendelkező történet / irodalmi / vizuális élmény megosztása (vers, video stb.)
- **tárlatvezetés** : a gyerekek munkáiból készített kiállítás kommentálása (mit kell látni : melyik milyen szempontból értékes / érdekes)
- **beavatás** : bepillantás biztosítása a csoport életébe (jeles eseményen / hétköznapi helyzetben készült felvétel vetítése, képek kiállítása)
- **újtonságok vására** : a csoportba újonnan bekerült játékok és célzott szerepük bemutatása, a pedagógus friss továbbképzési élményeinek rövid megosztása, résztvevők által hozott cikkek, ötletek, információk (pl. jó szemorvosról, készülő garázsvásárról) stb. prezentálása

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- **értekezlet szükséges és hasznos kellékei**

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

2.) Népszámlálás

a jelenlévők bemutatása és bemutatkozása

- a pedagógusok bemutatkozása : teljes név (amit ritkán tudnak a szülők !) és elvárt megszólítás
- szülők bemutatkozása : teljes név, elvárt megszólítás, a képviselt gyermek neve, gyermekkel kapcsolatos reláció megnevezése (pl. nagymama)
- a meghívottak bemutatása : név, elvárt megszólítás, pozíció jellemzése (pl. foglalkozás, összefüggés az óvodával), jelenlét céljának említése
- jelenléti ív elindítása

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- **értekezlet szükséges és hasznos kellékei**

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

3.) Keretek

az értekezlettel kapcsolatos tájékozottság kialakítása, együttműködési feltételek biztosítása

- értekezlet céljának ismertetése
- napirend összeállítása (jelenlévők javaslatainak figyelembevételével)
- tervezett időtartam tisztázása
- jegyzőkönyvezés megbeszélése (vezetése, hitelesítése stb.)
- előzetes bejelentések (pl. korábbi távozás előrejelzése)
- kényelmi intézkedések (láthatóság, székek párnázása, feljegyzések eszközeinek biztosítása, telefonok némítása stb.)

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- **értekezlet szükséges és hasznos kellékei**

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

4.) Jómodor

információközpontú kétoldalú kommunikációra alkalmas légkör biztosítása

- hitelesség : a helyzethez, a szerephez illeszkedő és a személyes állapottal összefüggő viselkedés, reális jelentőségtulajdonítás
- pozitív érzelmek kifejezése : sok mosoly !
- személyes figyelem : szemkontaktus, feedback
- irányítás : az események kézbentartása (kezdeményezés, lezárás), keretek betartása, kommunikációs feltételek érvényesítése (pl. párhuzamos kommunikáció jelzése, megnyilvánulás mélységének szabályozása)
- érdeklődés fenntartása, motiválás : illusztrációk (példák, történetek, képek stb.), pozitív humor, kiemelések (pl. jelentőség megvilágítása)

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- **értekezlet szükséges és hasznos kellékei**

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

5.) Valós tartalom

az összejövetelnek **van** olyan célja, aminek az elérésére a szülői értekezlet a legalkalmasabb mód (minden ettől eltérő eset időrablás !)

tipikus célok (ld. bővebben előbb az értekezlet típusoknál is):

- tájékoztatás : olyan tartalomról, ami magyarázatot igényel, nem pusztá adatközlés
- eszmecsere : többeket érintő jelentős témával kapcsolatos beszélgetés
- problémakezelés : megoldási mód közös kialakítása
- konfliktuskezelés : érdekütközések és együttműködési elakadások feloldása
- döntés : közös álláspont kialakítása szándéokra vonatkozóan
- képzés : a résztvevők számára fontos ismeretek és készségek gazdagítása, fejlesztése
- kapcsolatépítés : bizalom és együttműködő attitűd fejlesztése, közösségépítés

Egy értekezletnek több célja is lehet, de fontos, hogy ezek együttesen elérhetőek legyenek anélkül, hogy meghaladnák a jelenlévők kapacitását időben, figyelemben, érzelmi és kognitív befogadóképességben.

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- **értekezlet szükséges és hasznos kellékei**

óvoda kontra iskola

- miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

6.) Nyom

az érvénybe lépő tervek, elvárások, szabályok hozzáférhetőségének biztosítása

- összefoglalás : az értekezlet zárásakor a megállapodások tömör felemlítése
- vállalás : emlékeztető cédula arról, hogy „Mi lesz az a két dolog, amit az értekezlet témájával kapcsolatban megteszek egy héten belül ?”
- kivonat : jelenlévők emlékeztetése és távollévők informálása céljából az értekezlet esszenciájának írásba foglalása, lehetőség szerint közzététele (pl. csoport levelezőlistán)
- közszemle : az észben tartandó dolgok faliújságra történő kihelyezése

szülői értekezletről

- jelenlegi gyakorlat
- külföldön
- szülői értekezlet funkciója
- szülői értekezlet típusok

opsz részvételéről

- szülői értekezlet támogatásának protokollja
- egyes feladatokhoz kapcsolódó példák

értekezlet kellékekről

- kudarc általános okai
- értekezlet szükségése és hasznos kellékei

óvoda kontra iskola

- **miben más a szülői értekezlet óvodában és iskolában**

hozzáfűzés

- jelenlévők tapasztalatai
- kérdések

óvoda

- a pedagógus és a szülő naponta találkozik (a gyermek kísérése miatt)
- a fogadóórák hosszabbak és interaktívabbak

- a gyermek intézményi ellátási hangsúlya a szocializáción van (társas és intézményi életmódba való beilleszkedés)

- a jelzések a pedagógus részéről inkább leíró jellegűek

iskola

kapcsolat

- a pedagógus és a szülő csak célzottan találkozik, kevésbé szoros a kapcsolat
- a fogadóórák néhány percesek, döntően egyoldalú adatközlőek

téma

- a gyermek intézményi ellátásában a hangsúly a tanulmányi eredményességen (teljesítményen) van

kommunikáció

- a pedagógus visszajelzései inkább adatszerűek (osztályzat)

Ajánlott irodalom :

Waldapfel János : Szülői értekezletek (1900)

(in : Pedagógusok és szülők együttműködése szöveggyűjtemény

Educatio 2008. 22-26 oldal

http://old.wekerle.gov.hu/download.php?doc_id=2335

Füle Sándor: Az iskola és a szülői ház kapcsolatáról (1993-2002)

(in : Pedagógusok és szülők együttműködése szöveggyűjtemény

Educatio 2008. 50-60 oldal

http://www.old.wekerle.gov.hu/download.php?doc_id=2335

Milyen a jó szülői értekezlet ? (2011)

<http://www.oviruha.hu/cikk.php?id=53>